

HELSINGIN KULTTUURISTRATEGIA 2012–2017

17.5.2011

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta

Ehdotus strategiaksi

SISÄLLYS

JOHDANTO	3
HELSINGIN KULTTUURIPOLITIIKAN VISIO JA ARVOT	4
KULTTUURIPOLITIIKAN TAVOITTEET	5
HELSINGIN KULTTUURIPOLIITTISET PERIAATTEET	6
KULTTUURISTRATEGIAN RAJAUKSET	7
KULTTUURIN TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET	8
HYVINVOINTIA KULTTUURIPALVELUISTA.....	9
MONIEN KULTTUURIEN HELSINKI	10
YMPÄRISTÖ JA KAUPUNKIRAKENNE.....	11
KULTTUURI - KAUPUNGIN VETOVOIMA.....	12

JOHDANTO

Kaupunginvaltuusto päätti strategiaohjelmansa (2009–2012) yhteydessä, että valtuustolle tehdään erillinen kulttuuristrategia vuonna 2011. Tämä asiakirja on ehdotus Helsingin kaupungin kulttuuristrategiaksi ja se linjaa kaupungin keskeiset kulttuurin alueen kehittämistavoitteet vuosille 2012–2017 sekä keinot niiden toteuttamiseksi. Helsingissä on aiemmin valmisteltu kulttuurisuunnitelmat vuosille 1991–1999 ja 2001–2010. Käsillä oleva strategia korvaa aiemmat strategiat.

Näköala avautuu vuodesta 2012, jolloin maailman designpääkaupunki Helsinki on ollut maan pääkaupunkina 200 vuotta ja ulottuu vuoteen 2017, joka on kansallisen itsenäisyyden merkkivuosi.

Helsingin kulttuurin ja luovien alojen kenttä on laaja ja kasvaa jatkuvasti. Luovuudesta syntyy työtä ja työpaikkoja, joista Helsingissä ja pääkaupunkiseudulla on maan keskeisin merkitys. Kansalliset taidelaitokset, yliopistot ja taiteen korkein opetus sekä kaupungin omat kulttuuripalvelut muodostavat kokonaisuuden, joka on enemmän kuin osiensa summa. Kansainvälisessä vertailussa helsinkiläiset ovat myös tyytyväisiä kulttuurin tarjontaan.

Tämä lähtökohta antaa hyvän pohjan uusille linjauksille: haluamme muuttua ja kehittyä jatkuvasti, jotta täällä asuvilla ja tänne tulevilla on entistä monipuolisempi kulttuuritarjonta. Kulttuuri lisää ihmisten hyvinvointia ja terveyttä. Sen merkitys helsinkiläisten arjessa korostuu tulevaisuudessa. Erityisasemassa ovat lapsille, nuorille sekä senioreille suunnatut kulttuuripalvelut. Kaupungin kaksikielisyys on olennainen osa Helsingin identiteettiä, historiaa ja nykypäivää. Myös kulttuurien välinen vuoropuhelu on osa Helsingin monimuotoista arkea. Kaupungin tasolla kulttuurin merkitys yhtenä kaupungin menestystekijöistä on huomattu entistä selvemmin – myös taloudellisesti tiukkoina aikoina.

Valtuuston kulttuuristrategian tavoitteena on, että kulttuurin asema näkyy, kuuluu ja vahvistuu entisestään Helsingissä tulevana vuosina. Se on kaikkien helsinkiläisten etu.

Tuula Haatainen
Sivistystoimen apulaiskaupunginjohtaja

HELSINGIN KULTTUURIPOLITIIKAN VISIO JA ARVOT

Helsingin kaupungin visiossa linjataan kaupungin tavoitteet seuraavasti:

Pääkaupunkiseutu on kehittyvä tieteen, taiteen, luovuuden ja oppimiskyvyn sekä hyvien palvelujen voimaan perustuva maailmanluokan liiketoiminta- ja innovaatiokeskus, jonka menestys koituu asukkaiden hyvinvoinnin ja koko Suomen hyväksi.

Yhteisissä linjauksissa tiede, taide, luovuus ja oppimiskyky sekä hyvät palvelut ovat keskiössä.

Kulttuurin visio

Helsinki on monimuotoinen ja omaleimainen taiteen, luovuuden ja kulttuurin keskus sekä kansainvälisesti kiinnostava kulttuurin edelläkävijä Itämeren alueella.

Kaupungin arvot

Kaupungin kulttuuripalvelujen arvoperustana on pohjoismainen hyvinvointivaltio, jossa kunnalla ja valtiolla on laaja yhteinen vastuu palvelujen tuottamisesta. Tältä arvopohjalta tuotetaan kaupunkilaisille palveluita, jotka rakentavat kaupungista monimuotoista ja monikulttuurista yhteisöä. Tämä tuo kaupunkilaisten elämään laatua, elämyksiä, iloa ja osaamista luoden samalla kaupunkiin yhteisöllisyyttä.

Kulttuuripolitiikan toteuttamista ohjaavat kaupungin toiminnassa seuraavat yhteiset arvot:

- luovuus
- asukaslähtöisyys
- ekologisuus
- oikeudenmukaisuus
- taloudellisuus
- turvallisuus
- yrittäjämielisyys

KULTTUURIPOLITIIKAN TAVOITTEET

Strategian tavoitteena on nähdä kokonaisuudet kaupunkilaisten näkökulmasta sekä linjata tavoitteet ja keinot toteuttaa ne yhdessä. Tulevaisuutta tehdään päätöksillä ja jatkuvana kehitystyönä, jonka päätepiste ei ole yksi yksittäinen merkkivuosi, jolloin kaupunki olisi valmis.

Julkisesti rahoitettavilla kulttuuripalveluilla tavoitellaan yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Kulttuurilaitoksilla on merkittävä rooli, kun luodaan ihmisiä, yrityksiä ja investointeja houkuttelevaa kansainvälistä toimintaympäristöä. Monipuolinen ja elämyksellinen kulttuuritarjonta edistää alueen asukkaiden hyvinvointia. Kulttuuritarjonta ja -palvelut vaikuttavat myös kaupungin profiiliin, kilpailukykyyn ja vetovoimaisuuteen.

Luovuudesta syntyy työtä ja työpaikkoja, joista Helsingissä on Suomen mittakaavassa merkittävin osa. Hyvä koulutus pohja, laajat kulttuuriset oikeudet ja kulttuurin terveyttä edistävä vaikutus ovat tärkeä osa kulttuuripalvelujen yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Oikeus laadukkaaseen kulttuuriin on oleellinen paitsi kaupungin palvelujen asiakkaille myös henkilöstölle.

Edistämällä luovan työn toimintaedellytyksiä lisätään kaupunkilaisten mahdollisuuksia osallistua kulttuurielämään. Tukemalla kulttuurin taloutta vahvistetaan kaupungin elinvoimaisuutta ja työllisyyden kehitystä. Tämän seurauksena sivistys, luovuus, osaaminen ja innovatiivisuus lisääntyvät Helsingissä.

Helsingin kulttuuri- liikunta- ja nuorisopolitiikan yhteiset tavoitteet:

- Helsingiläisten elämän laadun ja toimintakykyisyyden parantaminen kulttuurin ja liikunnan keinoin
- Helsingiläisten osallisuuden ja yhteisöllisyyden, henkisen hyvinvoinnin, syrjäytymisen ehkäisyn sekä monikulttuurisen kaupungin edistäminen kulttuurin ja liikunnan keinoin
- Helsingiläisten terveyden, toimintakyvyn ja työssä jaksamisen edistäminen tukemalla kaupunkilaisten omaehtoista kulttuuri- ja liikuntatoimintaa
- Helsingiläisen kulttuurin perustan vahvistamiseksi ja uudistamiseksi tuetaan kulttuurista moninaisuutta
- Helsingin kansainvälisyyden, kilpailukykyyn, työllisyyden ja yrittäjyyden edistämiseksi luodaan suotuisat olosuhteet taiteelle, kulttuurille ja luovalle taloudelle
- Helsingiläisten kielellisiä valmiuksia ja kuva- ja medialukutaitoa vahvistetaan audiovisuaalisten informaation tulvassa. Lukutaito on voimavara, joka varustaa ihmistä itsetuntemuksen, kriittisen ajattelun, hyvinvoinnin ja luovuuden alueilla

HELSINGIN KULTTUURIPOLIITTISET PERIAATTEET

Helsinki noudattaa kulttuuripalveluja kehittäessään seuraavia periaatteita.

- Kulttuuri kuuluu peruspalveluihin
Yksilöiden ja yhteisöjen kulttuurinen vapaus on demokratian välttämätön ehto ja olennainen osa Helsingin peruspalveluja. Kulttuurinen monimuotoisuus on innovaatioiden ja luovuuden lähde. Taiteilijoilla ja muilla luovan työn tekijöillä on tärkeä rooli kaupunkilaisten luovuuden ja kriittisen, osallistuvan kansalaisuuden kehittymiselle.
- Kulttuuri on kansalaisyhteiskuntaa
Kulttuurilla on kaupungin kehittämisessä tärkeä merkitys. Kaupunkilaiset, kansalaisyhteiskunta ja hallinto muodostavat yhteisen kokonaisuuden. Lähtökohtia ovat vuoropuhelu, eri kulttuurien yhteiselo ja kulttuurienvälisyys. Kulttuuripolitiikan näkökulmaa tarvitaan myös kaupungin elinkeinopolitiikan, sosiaalipolitiikan, opetuksen, ympäristöpolitiikan ja kaupunkisuunnittelun alueilla.
- Kulttuuri on kestävä kehitystä
Kulttuuristen ilmaisujen moninaisuus luo hyvinvointia ja on kaupungin kehitykselle tärkeää. Kulttuurin kentän hyvinvointi on rikastuttava osa kaupungin kulttuurielämää. Julkiset tilat, paikat ja kadut ovat kulttuurielämälle tärkeitä foorumeita. Kestävä kehitys ja ekologinen ajattelu uudistavat toiminta- ja ajattelutapoja.
- Kulttuuri vahvistaa yhteisöllisyyttä ja edistää terveyttä
Kulttuurin saatavuus ja saavutettavuus on tärkeää koko ihmisen elinkaaren aikana. Tasa-arvo ja ennakkoluuloton asennoituminen tarjoavat kasvualustan uusille kulttuurin muodoille. Kulttuurilla on myönteisiä terveysvaikutuksia ja se estää segregaatiota. On tärkeää kasvattaa kulttuurille uusia yleisöjä, harrastajia ja tekijöitä. Kaupunkilaisille tarjotaan kulttuuriin liittyvää tietoa hyödyntämällä teknologiaa ja kehittämällä informaatioyhteiskuntaa.
- Kulttuuri luo taloudellista kasvua
Kulttuurilla on selkeä taloudellinen merkitys. Luovan työn tekijät tuottavat osaltaan taloudellista kasvua, hyvinvointia ja yrittäjyyttä kaupungin hyväksi. Kaupungilla on merkittävä vastuu kulttuurin rahoittamisesta. Kulttuurin rahoitus pohjaa on mahdollista laajentaa ja löytää sitä täydentäviä rahoitusmalleja ja toimintaedellytyksiä. Samalla luovan työn tekijöiden oikeuksia kunnioitetaan.

KULTTUURISTRATEGIAN RAJAUKSET

Tämän kulttuuristrategian toimenpiteet rajautuvat ensisijaisesti kaupungin sivistystoimialaan ja sen tulevaisuuteen. Ytimessä ovat taide- ja kulttuuripalvelut kaupunkikonsernissa; näitä tuottavat kulttuurikeskus, kirjasto, taidemuseo, museo, orkesteri, suomenkielinen työväenpisto, Arbis sekä liikuntavirasto ja nuorisoasiainkeskus. Lisäksi kulttuurialalla toimivat tytäryhteisöt ja kaupungin taide- ja kulttuurikenttä.

Kaupungilla on valtion rinnalla jatkossa aiempaa vahvempi rooli sekä ammattitaitteen että kaupunkilaisten omaehtoisen kulttuuritoiminnan tukemisessa. Kaupungin kouluilla on ainutlaatuinen roolinsa kulttuurin kantajana, välittäjänä ja uudistajana.

Kulttuuripalveluilla on yhteytensä kaupungin muiden toimialojen palveluketjuihin kaavoituksesta maankäyttöön ja tilojen hallintaan liittyvistä asioista terveys- ja sosiaalipalveluihin. Strategia liittyy elinkeino- kilpailu- ja matkailupolitiikkaan, kansainvälisyyttä, monikulttuurisuutta ja erilaisia vähemmistöjä koskeviin linjauksiin sekä koko metropolialueen kehittämistavoitteisiin. Myös liikuntavirastolla on käynnissä oma strateginen uudistamistyö.

KULTTUURIN TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Helsinkiin rakennettavien uusien asuinalueiden ja pääkaupunkiseudun kehityksen myötä kaupunki uudistuu ja kasvaa. Ajankäyttötutkimusten mukaan vapaa-aika on aiempaa tärkeämpi osa ihmisten elämää. Samalla aineettoman kulutuksen ja elämysten kokemisen merkitys korostuu. Kulttuurin harrastaminen on tärkeä osa suomalaisten elämää ja siihen halutaan panostaa entistä enemmän.

Kulttuurisisältöjen digitalisoitumisen myötä syntyy uudenlaisia jakelukanavia, esittelytiloja ja ratkaisuja kulttuuriperinnön säilyttämiseksi ja sisällön tuottamiseksi. Ihmisistä tulee kulttuurin tekijöitä pelkän kokijan roolin sijaan. Epäviralliset yhteenliittymät niin verkossa kuin perinteisissä sosiaalisissa ympäristöissä lisääntyvät.

Uudet taiteen alat ja taidemuodot näkyvät Suomessa usein ensimmäisenä Helsingissä. Pääkaupungissa on muuta maata enemmän taiteilijoita ja laajempi yleisöpohja. Taiteen ja tieteen yhteiset kokeilut ovat keskeisiä uusien innovaatioiden syntymiselle. Taloudellisen taantumien aikana on riski, että tälle toiminnalle ei löydy riittävästi tukea.

Suuri osa maan taiteilijoista ja luovien alojen työpaikoista on jatkossakin pääkaupunkiseudulla. Helsingissä ovat taideyliopistot sekä televisio-, radio- ja kustannusalan keskeiset instituutiot.

Käynnissä oleva taiteen ja kulttuurin kentän sirpaloitumiskehitys jatkuu. Taiteen vapaan kentän – taidelaitosten ulkopuolisten ja freelance-taiteilijoiden – merkitys lisääntyy. Työttömyys alalla on yleistä ja lisääntynyt taidekoulutus tuo lisää ammattilaisia alalle. Lyhyet ja epätyypilliset työsuhteet ovat kulttuurialoilla tavanomaisia. Yksittäisen taiteilijan oheen ovat tulleet verkostot, osuuskunnat sekä julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin yhteistuotannot. Taiteilijat koulutautuvat uudelleen lähialojen ammatteihin, esimerkiksi opettajiksi. Jatkossa taiteilijat tulevat saamaan toimeentulonsa monilta sektoreilta, esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollosta sekä harrastajien opetuksesta.

Yhä useampi taiteilija suorittaa taiteen alan yliopistotutkinnon – jotkut useampiakin. Monitaiteisuus lisääntyy. Tämä asettaa uudistusvaatimuksia avustusjärjestelmille, jotka usein perustuvat taiteenalakohtaiseen jakoon.

Suomalaisen taiteen kansainvälistäminen vahvistuu kulttuurivaihdon, residenssitoiminnan ja EU-hankkeiden kautta. Taiteilijoiden liikkuvuus lisääntyy ja kulttuuri mielletään kaupunkien vetovoima- ja kilpailutekijäksi. Taiteen soveltava arvo nousee taiteen itseisarvon rinnalle. Alalla toimiminen edellyttää yhä laajempaa kentän hallintaa ja välittäjien ammattiryhmä vahvistuu.

STRATEGISET LINJAUKSET JA TOIMENPITEET

Helsingin yhteisistä kulttuuri- liikunta- ja nuorisopolitiikan tavoitteista painotetaan neljää kokonaisuutta, jotka ovat:

- Hyvinvointia kulttuuripalveluista
- Monien kulttuurien Helsinki
- Ympäristö ja kaupunkirakenne
- Kulttuuri - kaupungin vetovoima

HYVINVOINTIA KULTTUURIPALVELUISTA

Kulttuuri lisää hyvinvointia ihmisen koko elinkaaren aikana. Kaupungin sivistystoimella on erillisiä ohjelmia lasten ja nuorten kulttuuripalveluiden kehittämiseksi. Suurin osa aikuisille suunnatuista kulttuuripalveluista toteutuu helsinkiläisten taide- ja kulttuurilaitosten välityksellä. Lasten ja vanhusten kulttuuripalveluihin kiinnitetään uutta huomiota. Eri taide- ja kulttuurilaitoksia sekä kaupungin virastoja kannustetaan keskinäisen ja kolmannen sektorin kanssa tehtävään yhteistyöhön. Sivistystoimi toteuttaa yhdessä terveydenhuollon ja sosiaalitoimen kanssa toimintatapoja, jotka vahvistavat kulttuurin, taiteen ja liikunnan hyödyntämistä osana päivittäistä hoivatyötä.

Keskeiset toimenpide-ehdotukset:

- Alle kouluikäisille suunnatut liikunta- ja kulttuuriharrastukset toteutetaan lasten tutussa kotiympäristössä. Tavoitteena on lisätä lasten lähikulttuuri-palveluiden saatavuutta erityisesti alueilla, joilla ei ole kaupungin toimijoiden toimipisteitä.
- Varaudutaan lisäämään 7-12-vuotiaiden lasten mahdollisuuksia osallistua pääkaupunkiseudulla kouluajalla kulttuuri- ja liikuntatoimintaan maksuttoman julkisen liikenteen avulla.
- Perustetaan kaupunkitason yhteistyöohjelma Kulttuuria kouluihin. Ohjelman tavoitteena on säännöllisten ja helposti lähestyttävien toimintatapojen kehittäminen koulujen ja taidelaitosten välille.
- Nuorten mahdollisuuksia eri kulttuuri- ja taiteenlajien kokeiluun sekä pitkäkestoiseen tavoitteelliseen harrastamiseen lisätään.
- Koulujen opetustiloja tulee voida käyttää taide-, kansalais- ja yhteisötoimintaan. Korvauksissa noudatetaan alinta vuokratasoa. Huolehditaan siitä, että nykyiset koulutilat ovat aiempaa laajemmin taiteen perusopetuksen käytössä, erityisesti keskusta-alueen ulkopuolella.
- Vahvistetaan yhteistyötä kulttuurisen vanhustyön kentällä toimivien tahojen välillä ikääntyneiden hyvinvoinnin ja toimintakyvyn turvaamiseksi.
- Kiinnitetään huomiota julkista tukea saavien taide- ja kulttuurilaitoksien yhteisöllisten ja yleisötyön tavoitteiden asettamiseen avustuksia myönnettäessä. Samalla lisätään mahdollisuuksia näiden kulttuurihankkeiden pitkäjänteiseen tukemiseen.
- Kehitetään taiteen perusopetuksessa eri taiteenalojen avustusperusteita ja niiden läpinäkyvyyttä. Yhdenmukaistetaan eri taiteenalojen avustusperiaatteet. Huolehditaan alueellisen ja sukupuolten välisen tasa-arvon toteutumisesta.
- Tuetaan taiteilijoiden työllistämistä hyvinvointipalveluissa. Laaditaan Helsingin työttömille taiteilijoille heidän omaan osaamiseensa perustuvia työllistämissuunnitelmia, jotka toteutetaan mm. päiväkodeissa, kouluissa ja hoitolaitoksissa.

MONIEN KULTTUURIEN HELSINKI

Monien kulttuurien Helsingissä erilaisilla kulttuurialoilla on tilaa kasvaa ja uudistua. Helsingin kulttuurielämä levittäytyy keskusta-alueen ulkopuolelle ja eri kaupunginosissa järjestetään asukasjärjestöjen aloitteesta runsaasti kulttuuritapahtumia. Helsinki on taiteilijoiden kaupunki, jossa asuu suuri osa Suomen eri taiteen alojen taiteilijoista. Vapaan kentän taiteen tekijöistä suurin osa työskentelee Helsingissä. Helsinki tukee taiteilijoiden työskentelymahdollisuuksia avustusten sekä esiintymis- ja harjoitustilojen muodossa. Helsinki on kaksikielinen kaupunki, ja suomenruotsalainen kulttuuri on osa Helsingin kulttuurielämää. Kulttuurin saavutettavuus on kaikkien oikeus ja vähemmistöjen ja eri kieliryhmien tarpeet tulee huomioida.

Keskeiset toimenpide-ehdotukset:

- Kehitetään Helsingin kulttuuripalveluita joustavammaksi, jotta pystytään vastaamaan muuttuvan taide- ja kulttuurikentän sekä kasvavan kaupunkirakenteen tarpeisiin. Kaikkia palveluita ei tuoteta itse, vaan niiden luomiseksi uusilla alueilla pyritään yhteistyöhön kulttuurikentän kanssa. Tämä kustannustehokas tapa edellyttää avustusten lisäämistä ja avustusjärjestelmän kehittämistä.
- Hyödynnetään Suomen Kansallisoopperan puitesopimukseen perustuvia yhteistyömuotoja ja kiinnitetään erityishuomiota yleisöyhteistyöhön ja yhteisöllisiin hankkeisiin.
- Kaupungin roolia kehitetään joustavasti pienten ja uutta luovien festivaalien mahdollistajana. Suurempien festivaalien osalta avustukset kohdennetaan aiempaa tavoitteellisimmin. Festivaalien kansainvälistä toimintaa edistetään.
- Edistetään paikallista ja omaehtoista kulttuuritoimintaa tukemalla alueellisia aloitteita ja varmistetaan toimintaan tarvittavien tilojen saatavuus eri kaupunginosissa.
- Vahvistetaan kulttuuristen vähemmistöjen mahdollisuuksia harjoittaa omaa kulttuuriaan ja edistetään yhteisten kulttuurihankkeiden syntymistä kaupungin eri alueilla.
- Vahvistetaan art house-, klassikko- ja lastenelokuvan näkyvyyttä yhteistyössä Helsingin kaupungin, festivaalienten, yksityisen sektorin ja Kansallisen audiovisuaalisen arkiston (KAVA) kanssa. Vakiintuneiden festivaalien rinnalle mahdollistetaan uusien festivaalien pääsy kaupungin tuen piiriin.

YMPÄRISTÖ JA KAUPUNKIRAKENNE

Kulttuuritoiminta on keskeisessä asemassa Helsingin kaupunkirakennetta kehitettäessä ja kaupungin elinvoimaisuuden turvaamisessa. Tarkastelun kohteina ovat uudet asuinalueet, vanhojen tilojen kulttuurikäyttö ja rakennusperinnön vaaliminen. Uusien alueiden ja merkittävien yksittäisten rakennushankkeiden investointikuluista yksi prosentti ohjataan taidehankintoihin ja muihin kulttuuriprojekteihin. Uusille asuinalueille, kuten Hernesaari, Jätkäsaari ja Kalasatama sekä liitosalueet Sipoosta, ohjataan kulttuuripalveluita. Kaupunkitilan uudenlainen käyttö on osa tulevaisuuden Helsinkiä. Asuinalueita tiivistetään täydennysrakentamisella ja uutta käyttötarkoitusta tarvitsevia, säilytettäviä vanhoja tiloja otetaan kulttuurin käyttöön.

Keskeiset toimenpide-ehdotukset:

- Varmistetaan, että uusia julkisia tiloja rakennettaessa tai vanhoja korjattaessa niistä löytyy taide- ja kulttuuritoiminnalle soveltuvia tiloja. Tiloihin suunniteltua toimintaa on mahdollista tukea avustusjärjestelmän kautta.
- Uudistetaan taiteen prosenttiperiaate-käytäntöä kaupunkirakentamisessa ja laajennetaan sen käyttöä kulttuuriprojekteihin. Taidehankintojen prosenttiraha tuottaa taidetoimintaa ja pysyvää taidetta käyttäjälähtöisesti.
- Lisätään kaupungin hallinnoimien tyhjen tilojen väliaikaista kulttuurikäyttöä kansainvälisten esimerkkien pohjalta.
- Otetaan mahdollisuuksien mukaan kaupungin omistuksessa olevia suojeltuja rakennuksia kulttuurikäyttöön.
- Kaupunki varautuu toiminnassaan toteuttamaan Helsingin keskustaan koko kaupunkia palvelevan uuden keskustakirjaston. Maailman Designpääkaupunkivuonna 2012 käynnistetään rakennuksen arkkitehtuurikilpailu.
- Kaupunki varautuu toiminnassaan toteuttamaan keskustaan Elefantti-korttelin museokeskuksen. Elefantti-korttelissa sijaitsevasta Sederholmin talosta tehdään lasten ja nuorten museotoimintaan keskittyvä ja lapsuuden historiaa käsittelevä museo.
- Kaupunki varautuu toiminnassaan Hietaniemen konepajahallin muuttamiseen kulttuurikäyttöön suureksi konsertti- ja esitystilaksi. Tila suunnitellaan niin, että se palvelee myös vierailuvia esittävän taiteen ryhmiä.
- Kaupunki varautuu toiminnassaan tanssin talon toteuttamiseen. Toteutumisen edellytyksenä on hankkeen laajapohjaisuus, jossa osallisina ovat kaupungin lisäksi valtio, tanssijat sekä tanssin alan järjestöt. Yhtenä vaihtoehtona selvitetään Hernesaaren Fordin talon soveltuvuus tanssin taloksi.
- Tuetaan kehitystä, joka mahdollistaa että Helsinki on jatkossakin Suomen monipuolisin elokuvakaupunki, jossa on mahdollista seurata elokuvan koti- ja ulkomaisten uusien tekijöiden töitä. Vaihtoehtoiselle elokuvatarjonnalle eli art house-, klassikko- ja lastenelokuvalle on oltava esitystilat keskustassa.
- Tuetaan kaupunkilaisten omaehtoista kaupunkitilan käyttöä ja jätetään asuinalueiden suunnittelussa tilaa alueiden luovalle käytölle. Korkea julkisten tilojen vuokrahinnoittelu ei saa muodostua kulttuurikäytön esteeksi.
- Katutaide ja ympäristötaide nähdään osana kaupunkikuvan elävöittämistä.

KULTTUURI - KAUPUNGIN VETOVOIMA

Helsingin kilpailukyyn parantaminen on keskeinen osa kaupungin strategiaohjelmaa (2009–2012). Kaupunki toimii aiempaa selvemmin asukas- ja konsernilähtöisenä kokonaisuutena. Metropolialueen kilpailukyky- sekä elinkeinostrategiat sivuavat kulttuuria. Kaupungin hauskuus, toimivuus ja vetovoiman lisääminen ovat myös ruokakulttuuri- ja tapahtumastrategian tavoitteita. Merkittävä hanke vetovoimaisuuden lisäämiseksi on maailman designpääkaupunkivuosi 2012. Hankkeen myötä kaupunki voi olla globaalina roolimallina muotoilun hyödyntämisessä. Samana vuonna Helsinki on ollut Suomen pääkaupunkina 200 vuotta. Virastojen ja laitosten kansainvälinen toiminta tukee sekä niiden omia että koko kaupungin yhteisiä strategisia tavoitteita.

Helsinki on tilannut konsepti- ja kehityselvityksen, jossa kartoitetaan mahdollisuudet perustaa Suomeen Guggenheim-museo. Toteutuessaan Guggenheim-museo vahvistaa Helsingin kansainvälistä näkyvyyttä ja matkailullista vetovoimaa sekä tukee siten kaupungin ja sen kulttuuri- ja elinkeinoelämän elinvoimaisuutta.

Keskeiset toimenpide-ehdotukset:

- Kiinnitetään huomiota helsinkiläisen kulttuurin ja taiteen näkyvyyden lisäämiseen ulkomaisilla festivaaleilla, residenssiohjelmissa ja erilaisissa yhteistyöohjelmissa.
- Kaikki hallintokunnat osallistuvat Maailman designpääkaupunki 2012-hankkeeseen oman toimintansa puitteissa. Turvataan hyvien käytäntöjen jatkuminen hankkeen päättyttyä.
- Nostetaan Helsinki 200 vuotta pääkaupunkina 2012 – juhluvuoden teemat esiin sivistystoimen laajana yhteistyönä.
- Kehitetään Helsingin tapahtumallisuutta erillisen tapahtumastrategian linjausten mukaisesti.
- Kaupunki varautuu toiminnassaan Guggenheim-museon toteutukseen. Museo tulee vahvistamaan merkittävästi Helsingin kansainvälistä näkyvyyttä ja matkailullista vetovoimaa.
- Kaupunki pyrkii aktiiviseen yhteistyöhön luovan alan yrittäjien ja korkeakoulujen kanssa.